

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM

POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE V ODDAJI »ODMEVI« NA TV SLOVENIJA

Ljubljana, 10. november 2008

TOMAŽ BRATOŽ: Oblikovanje nove vlade je v sklepni fazi. Mandatar Borut Pahor je napovedal, da bo nocoj sprejel še zadnje odločitve, jutri pa bo s predsednico in predsednikoma preostalih treh koalicijskih strank dokončno uskladal ministrsko ekipo. V sredo in četrtek bodo imena potrdili še organi vseh štirih strank. Seznam naj bi tako v državni zbor poslal v četrtek zvečer. Nova vlada naj bi bila imenovana v prihodnjem tednu.

DEJAN LADIKA: V koalicijskem sporazumu so stranke SD, Zares, DeSUS in LDS zapisale, da so trdno privržene načelu profesionalnosti in sposobnosti ljudi in to bo imelo prednost pred njihovo politično in strankarsko lojalnostjo. A sestavljanje vlade je vendarle tudi politični projekt. Ministri pa bodo pa novem plačnem razredu uvrščeni v razrede od 62 do 64. S to realnostjo se je pred štirimi leti srečal tudi odhajajoči premier Janez Janša.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA (3.12.2008): Ko smo se v zadnjem času pogovarjali s kandidati za vlado, se je izkazalo, da tisti, ki so na solidnih položajih, nekako za te položaje niso zainteresirani. Vsi bi bili direktorji Zavarovalnice Triglav ali Nove ljubljanske banke ali Nove kreditne banke Maribor ali paradržavnih skladov ali vsaj kakšne delavske univerze ali lekarne, kajti tam so plače do trikrat večje, odgovornost pa seveda do desetkrat manjša.

DEJAN LADIKA: Novi premier Borut Pahor je na popoldanski novinarski konferenci napovedal, da po jutrišnjem vrhu nove koalicije ne bo treba več ugibati. Zato, upajmo, nocoj res še zadnjič najverjetnejša ministrska ekipa: za finance France Križanič, za gospodarstvo Matej Lahovnik, za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregor Golobič, za okolje in prostor Karl Erjavec, za promet Patrick Vlačič, za kmetijstvo Milan Pogačnik, za šolstvo in šport Igor Lukšič, za zdravje Borut Miklavčič, za javno upravo Irma Pavlinič Krebs, za pravosodje Aleš Zalar, za notranje zadeve Katarina Kresal, za razvoj in evropske zadeve Mitja Gaspari. Za preostala ministrstva pa so po naših informacijah najverjetnejši kandidati: za delo, družino in socialne zadeve Dušan Krajnik, za kulturo Mitja Rotovnik ali Majda Širca, za obrambo Ljubica Jelušič. Ministrstvo za lokalno samoupravo je ostalo v rokah stranke DeSUS. Prezela bi ga lahko Andrejka Majhen, magistrica evropskega prava, kandidatka DeSUS-a na volitvah. Za novo ministrstvo za Slovence po svetu je novi premier že izbral kandidata, po naših informacijah iz akademskih krogov. Še največ težav pa naj bi imel Pahor pri izbiri vodje slovenske diplomacije. Po številnih pogovorih je izbor zožil na dva karierna diplomata in eden izmed njiju je gotovo nekdanji veleposlanik v ZDA Samuel Žbogar.

TOMAŽ BRATOŽ: V studiu lepo pozdravljam dva predsednika vlade, Janeza Janšo v odhodu in pa Boruta Pahorja v prihodu, mandatarja nove vlade seveda. Za marsikoga je to stanje zdaj nekako nejasno, pravijo. Gre za nekakšno medvladje in to v času pred hudo finančno krizo. Pa me zanima, kdo ima v rokah škarje in platno? Oba ali eden od vaju, kako to?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Odvisno pri čem.

TOMAŽ BRATOŽ: Pri težkih vprašanjih, ki so pred nami.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, v glavnem čakajo. Razen tiste najnujnejše, kjer smo dosegli soglasje, da jih tudi vlada, ki nima polnih pooblastil, rešuje na ta način, da predlaga zakonske predloge v državni zbor in nova večina v državnem zboru to jemlje kot legitimen predlog vlade.

TOMAŽ BRATOŽ: Je to pravzaprav zdaj nekakšno sodelovanje pred začetkom?

BORUT PAHOR: Je, mislim, da umestno. Na pobudo predsednika vlade smo se sešli v tem času in dogovorili za ukrepe, ki jih potem s politično večino zdaj državni zbor tudi sprejema. Prav tako sva se posvetovala o zunanji politiki, tako da so glavne odločitve bile sprejete v nekem sporazumu, kar je po moje tudi dobra popotnica za delo v nadaljevanju mandata.

TOMAŽ BRATOŽ: Popoldne ste napovedali, da se boste glede svoje ministrske ekipe odločili še danes zvečer, nocoj, vsaj tako sem prebral. Pa me zanima, ali lahko zdaj že rečemo, neuradno, bo minister Erjavec oziroma bo Erjavec minister za okolje, pa Lahovnik minister za gospodarstvo? Ste ga prepričali?

BORUT PAHOR: Nocoj se bom odločil samo še glede zunanje politike. Zagotovo bo to karierni diplomat. Imam dve dobri izbiri in me to spravlja v prijetno zadrego. Ostalih imen danes ne bi navajal. Jutri se bom sestal s predsedniki ostalih koalicijskih strank in javnosti predočil seznam.

TOMAŽ BRATOŽ: Se pravi, jutri izvemo, kakšna bo ...

BORUT PAHOR: Jutri ali v sredo zjutraj.

TOMAŽ BRATOŽ: Čeprav so imena več ali manj že znana, pa me zanima, kako vi komentirate ta aktualna imena in sestavljanje nove vlade, ves ta potek?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, jaz sem sam dal skozi ta proces in vem, da je to odgovorno in ne najbolj prijetno delo, ker postopek ni končan, dokler nimaš vseh imen oziroma dokler ne zapreš celotne zgodbe. Gospod Pahor ima tri koalicijske partnerje, tako kot sem jih imel jaz pred štirimi leti, in to je neka dodatna težava, ker je vsak jeziček na tehtnici do večine. Tukaj je situacija zelo podobna. Dokaj naporno delo. Dokler ne vidim imen, ki bodo uradno predlagana, jih tudi ne bi komentiral.

TOMAŽ BRATOŽ: No, težave z DeSUS-om so nekako vajine skupne težave. Tudi v času vaše vlade ste se kar precej ukvarjali s to stranko. Tudi zdaj je bilo kar nekaj zavlačevanja na ta račun. Kakšen partner bo stranka upokojencev? Zahteven partner, drag partner? 60 milijonov evrov bo stal ta draginjski dodatek.

BORUT PAHOR: No, ampak v pogajanjih smo potem dosegli spremembo tega dogovora in zapisali v koalicijsko pogodbo, da bo to sprejeto, v kolikor bodo to dopuščale javne finance. Te morajo biti

vzdržne. Vsi sloji, vse generacije morajo sorazmerno svoji socialni moči nositi breme negotovosti, v katero gremo, vlada je pa dolžna vzpostavljati pogoje za neko razvojno politiko, ki ne bo samo gasila požarov, ki jim bomo sedaj priča v prihodnjem letu, ampak bo vzpostavila neko novo situacijo na trgu dela in trgu kapitala, ki bo varna.

TOMAŽ BRATOŽ: Ampak na koncu lahko pridemo do, to, 60 milijonov evrov, ali ne? Vendarle.

BORUT PAHOR: Lahko, če bo to vzdržno. Glejte, imamo 14 tisoč upokojencev, ki imajo manj kot 200 evrov plače. Imamo, mislim da 21 tisoč upokojencev, ki imajo med 200 in 300 evrov pokojnine. In imamo skoraj 80 tisoč takih, ki jih imajo 400 evrov. To so seveda zelo težki pogoji za življenje, tem je treba pomagati. Ampak v enaki meri je treba gledati tiste ljudi, ki bodo ostali brez službe. Tem je treba zagotoviti novo. Treba je gledati mlado generacijo, ki vstopa na trg dela, ki si želi stanovanja, ki si želi ustvariti družino. Tako da je treba tukaj v socialnem dialogu, ki ga bomo začeli takoj po oblikovanju nove vlade in bo trajal permanentno do konca gospodarske negotovosti, iskati harmonije na neki višji razvojni ravni. To je naša dolžnost.

TOMAŽ BRATOŽ: Tudi vi ste se že ukvarjali intenzivno z DeSUS-om, pa recimo, če midva, samo draginjski dodatek, pa nekoč je DeSUS že dobil pravzaprav podporo, na račun podpore vašemu projektu, pokrajinam. Kako je sodelovanje s Karlom Erjavcem, je to naporno sodelovanje?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, to je...

TOMAŽ BRATOŽ: Drago, kot sem že vprašal?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Vedno se nasmejim, ko slišim ponavljanje te zgodbe, kako je nekdo dobil draginjski dodatek za pokrajine. Pokrajin ni, draginjski dodatek pa je. Za draginjski dodatek smo se odločili zaradi visoke inflacije oziroma občutne inflacije in ni šlo za nobeno takšno trgovino. Seveda so nekateri predsedniki koalicijskih strank znali prikazati to kot nek svoj specifičen uspeh. S tem, ko smo pred štirimi leti zagotovili, da se pokojnine usklajujejo s plačami, upokojenska generacija v glavnem deli usodo, ko gre za standard ali pa za usklajevanje standarda z aktivno generacijo. S tega vidika je takrat, kadar gre za posebne dodatke zaradi težke situacije, tistim, ki imajo najnižje dohodke, treba gledati ne samo na upokojence, ampak na upokojence, pa tudi na vse druge, kot pravi gospod Pahor, in to izhodišče je pravzaprav pravilno. Prej sem dejal, da je ta proces sestavljanja vlade vedno naporen, če je veliko partnerjev. Pred štirimi leti je bila ta razlika, tudi mi smo se najdlje pogajali z DeSUS-om, ampak takrat so vsi mediji navijali za DeSUS in smo imeli s tem velike težave, ker so njihovi poslanci vedno prišli na pogajanja ohrabreni z naslovi v časopisih. Zdaj pa je obratno, zdaj pa vsi tekmujejo, kako bodo, kako se bodo norčevali iz gospoda Erjavca. Tako da neka razlika je.

TOMAŽ BRATOŽ: 60 milijonov se pojavlja še v eni drugi zgodbi in sicer glede proračuna. Iz ljubljanskega proračuna se to nekako preliva v proračune drugih nerazvitih območij. Boste vi to, kar pravi župan Ljubljane Jankovič, da je bila storjena krivica prestolnici, popravili? To so tudi nekakšna pričakovanja.

BORUT PAHOR: Torej, večkrat na pogovoru z njim nisva dosegla dogovora. Jaz mu te obljube nisem mogel dati, da bo iz proračuna preprosto Ljubljana dobila ta sredstva. Sem mu pa ponudil, da iščemo, če bom seveda dobil mandat in potem sestavil vlado, da iščemo možnosti, kako bi ta sredstva, ki legitimno pripadajo Ljubljani, skozi razvojne projekte, ki bodo tako v korist prestolnice kot cele države, izpeljali na način, ki bo finančno vzdržen.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Tukaj se je gospod Jankovič zelo demagoško obnaša, kot šerif in Nottinghama, ki bi jemal revnim in dajal bogatim. On samo za reprezentanco porabi več kot imajo

nekatero manjše revne občine za investicije. S tem novim zakonom o financiranju občin ni šlo za to, da bi se Ljubljani vzelo in dalo drugim, končno je Ljubljani ostalo v proračunu, tudi v lanskem letu niti niso uspeli vsega porabiti, ampak je šlo za to, da se dejansko tistim, ki so manj razviti, zagotovi nekoliko več sredstev iz te skupne vreče, ki ni ljubljanska, je od vseh.

TOMAŽ BRATOŽ: No, v zadnjem času so marsikateri vaši poslanci opozarjali, tudi vi, da vas nova koalicija nekako vnaprej izključuje. Kaj ste pa pričakovali?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, mi smo apelirali na podobno ravnanje in so ga tudi sami obljubljali, kot smo ga mi prakticirali pred štirimi leti, ko ni bilo nobene finančne in gospodarske krize, ki vedno sledi finančni, in gospodarski običajno sledi politična kriza. Ampak tisti, ki je dobil relativno večino, in gospod Pahor jo je dobil, se je odločil za pristop. Odločil se je zanj, je legitimen, mislim pa, da smo šli korak nazaj v politični kulturi.

TOMAŽ BRATOŽ: Glede na krizne čase, bi lahko pričakovali morda partnerstvo z Slovenski demokrasko stranko za krizne razmere?

BORUT PAHOR: To, kar je verjetno razlika med prejšnjim in zdajšnjim mandatom, ni moč koalicije, ampak je moč opozicije. V opoziciji bomo verjetno imeli zelo konsolidirano, močno stranko predsednika Janše, ki je lahko sijajen partner. Jaz se bom potrudil za to. Jaz mu tega ne morem naložiti, lahko ga pa prosim, da sodeluje z vlado in mu obljubim, da če ima boljši predlog od mojega, je zame sprejemljiv.

TOMAŽ BRATOŽ: Če ne zdaj, kdaj kasneje? To sodelovanje? Je to odprta možnost?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, pogledajte, ko gre za sodelovanje v korist Slovenije mislim, da smo, tudi v teh dneh po volitvah, prakticirali pristop, ki je absolutno konstruktiven. Mi bi lahko rekli: »Opravljamo tekoče posle, nova vlada naj se čim prej sestavi.« Niso nas povabili zraven, držali bi se užaljeno, ampak ni temu tako. Vse vladne službe delajo, pripravili smo tiste nujne rešitve, uskladili smo jih na mojo pobudo. Jaz razumem, da tisti, ki šele prihaja, ki nima vseh podatkov, ki ni toliko v stvari, ne more takoj reagirati ali pa zaznavati nekatere trende, ki jih zaznaš, ko si nekaj časa v stvari in s tega vidika absolutno bomo pomagali tudi v prihodnje, v kolikor bo naša pomoč pač zaželeno. Kar se koalicije tiče, in opozicije, pa bo očitno tako, kot se zdaj nakazuje. Tudi v prejšnjem mandatu je bila številčno močna opozicija, pravzaprav močnejša, kot bo zdaj. Vaša stranka in LDS ste imeli skupaj, mislim, da 33 poslancev.

BORUT PAHOR: To že, ampak govorim o močni politični stranki, zraven sta še dve, SLS in SNS, ki je nenazadnje šla skozi izkušnjo partnerstva. Mi tudi. To partnerstvo je eno od najbolj, po moje, pomembnih izročil prejšnjega mandata. Mi potrebujemo nov razvojni sporazum. Kot sem dejal v parlamentu in pred tem poudaril, za sedanje gospodarske in finančne okoliščine ni kriva vlada predsednika Janše. Zato nam zdaj ni potreben prepričanje, kdo je za kaj kriv, ampak bomo poskušali skupaj najti najboljše rešitve. Te bodo morale biti v slovenskem primeru v marsičem izvirne, ne glede na sestanek, ki ga je predsednik imel z drugimi voditelji držav, v pričakovanju washingtonskega vrha.

TOMAŽ BRATOŽ: Dobro, končajmo ta prvi del pogovora, glede političnih zadev, pa ga bomo nadaljevali glede gospodarskih, ki so precej bolj žgoče ta trenutek. Po nekaterih ocenah evropsko gospodarstvo zaradi finančnih pretresov potrebuje kar 800 milijard dolarjev, da bi se izognilo večji škodi. Slovenija se je na krizo odzvala med prvimi. Popoldne je Odbor za finance popravil zakona o bančništvu in o javnih financah. Država je tako zagotovila do osem milijard evrov poročstva za zadolževanje na mednarodnem finančnem trgu, za vse bančne vloge varčevalcev pa je zagotovila neomejeno jamstvo do konca leta 2010.

ALEKSANDRA SAKSIDA: Zaradi krize v Sloveniji ni propadla nobena banka. Bančni sistem je trden, pravi vlada, toda želela je ukrepati, preden bi domači varčevalci prihranke odnesli drugam. Država bo za prihodnji dve leti ob morebitnih težavah bank zagotovila denar za poplačilo vseh bančnih vlog varčevalcev, torej neomejeno.

ANDREJ BAJUK: Ni možnost, da bi se nam depoziti iz naših bank odlivali v druge banke nekaterih sosednjih držav, v katerih je poroštvo bolj bogato ali - če hočete - bolj radodarno, kot je bil v Republiki Sloveniji do sedaj.

BOŽO JAŠOVIČ: Veljavnost tega neomejenega jamstva je do 31. 12. 2010.

ALEKSANDRA SAKSIDA: Država želi spodbuditi tudi posojanje denarja, ki je zastalo. Bankam, zavarovalnicam in pokojninskim družbam bo pomagala s poroštvom v višini osem milijard evrov, to je skoraj 4.000 evrov na prebivalca. Zakon o javnih financah, ki ga bo jutri državni zbor sprejel, bo državi tudi omogočil, da se zadolži in kreditira finančne ustanove ali odkupi njihov delež, če bo to potrebno.

ANDREJ BAJUK: Nimamo nikakršne, bi rekel, garancije, da bo to zadosti. Ne vemo.

BOŽO JAŠOVIČ: Izognili smo se potresu, ne moremo se pa izogniti cunamiju, ki sledi temu potresu v obliki gospodarske recesije in obliki velike negotovosti na finančnih trgih.

ANTON ROP: Vse to, kar počne celotna Evropa, tudi Nemčija v tem konkretnem primeru, so državne pomoči. So sicer državne pomoči finančnemu sektorju, vendar so državne pomoči finančnemu sektorju zato, da bi se pomagalo realnemu sektorju, zaposlenim in podobno. Torej to so paketi, ki pomenijo izjemo.

ALEKSANDRA SAKSIDA: Sicer pa so vsi ti ukrepi usklajeni tudi z Unijo. Na petkovem sestanku v Bruslju so se voditelji Evropske unije odločili za reformo mednarodnega finančnega sistema. Zagovarjajo korenite spremembe, s katerimi bi preprečili podobne krize v prihodnje. Nujen je nadzor nad finančnimi ustanovami, večja preglednost in odgovornost. Izboljšati je treba predpise in okrepite vlogo Mednarodnega denarnega sklada.

NICOLAS SARKOZY: Nismo vsi v enakem položaju, vendar pa bi se morali vsi usmeriti k istemu cilju.

ALEKSANDRA SAKSIDA: S tako imenovanim načrtom o globalni finančni revoluciji bo Unija odšla tudi v Združene države Amerike, kjer bo v soboto, v Washingtonu, nov krizni vrh voditeljev razvitih držav.

TOMAŽ BRATOŽ: Gospod Pahor, kako se bo vaša vlada lotila težke finančne, gospodarske krize, ki je pred nami? Vemo, samo letos bi se lahko zgodilo, da bo na cesti 13 tisoč ljudi in naslednje leto so nekatere najbolj pesimistične prognoze 50 tisoč ljudi brez dela.

BORUT PAHOR: No, kot sem dejal v uvodu, v državnem zboru se bomo tega lotili z razvojno politiko. Bila je skušnjava, da bi se tega lotili z neko pasivno socialno politiko. To je bila napačna pot. Mi moramo z začetimi strategijami, ki jih je sedaj spodbudila sedanja vlada, nadaljevati. Kot je rekel finančni minister Bajuk, ne vemo, ali so ti pogoji zadostni. Mi bomo sproti sledili razmeram, se nanje odzivali skladno z evropsko politiko, deloma bo pa treba biti tukaj iznajdljiv. Mi želimo zlasti pomagati mikro, majhnim in srednjim podjetjem. Jaz mislim, da je tukaj slovenski potencial največji. Med sto tisočimi je gotovo veliko takih, ki lahko z naložbami države, tudi s tveganim kapitalom, pomagajo k

odpiranju novih delovnih mest z višjo dodano vrednostjo. To se mi zdi en tak generalni odgovor, na situacijo v kateri smo. In seveda s socialnim dialogom paziti na tiste ljudi, ki bodo izgubili delo in s strategijo regulacije trga, tudi trga dela, preusmerjati te s preizobraževanjem na nova delovna mesta. Torej aktivna politika zaposlovanja.

TOMAŽ BRATOŽ: Za vami so štiri leta izkušenj v vladi. So ti ukrepi dovolj dober porok za preprečitev krize, ali za gašenje požara?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, to so usmeritve, ki so splošne. Govorijo o neki razvojni naravnosti in z njimi se seveda strinjam. Gre za nadaljevanje tega, kar smo zapisali v Strategijo razvoja Slovenije, ki se je začela pripravljati že pred našo vlado. Tukaj gre za nek, recimo temu, širši konsenz. Vendar je zdaj situacija nenormalna in poleg teh predlogov, ki smo jih dali prejšnji teden, se pravi znižanje davkov podjetjem že za letošnje leto, zaradi tega, da se prepreči ta prvi šok, ki prihaja zaradi znižanja naročil, ki ima potem takoj za posledico tudi odpuščanje oziroma zmanjševanje zaposlenih v podjetjih, bi bilo potrebno zelo razmisliti o tej zavezi v koalicijski pogodbi o dvigu prispevne stopnje za zdravstvo. Mislim, da ni čas za to, žal. Zelo verjetno bo nova vlada pred razmislekom o tem, ali naslednje leto izvede ta drugi del usklajevanja plač v javnem sektorju. Verjetno bo potrebno takoj začeti pogajanja s sindikati za to, da se marčevski dvig prolongira za nekaj časa. Jaz mislim, da se bo v socialnem dialogu, ki je v Sloveniji močan, ta dogovor, da bo to možno doseči. Verjetno bo potrebno takoj razmisliti tudi o znižanju nekaterih prispevkov podjetjem, ki bremenijo delo neposredno. Tukaj se z naslednjim letom ukinja dokončno davek na izplačane plače. To je narejeno že z dosedanjo davčno reformo. Bojim pa se, da to, glede na situacijo, ki se obeta v Evropi, in mi izvažamo v glavnem na trge Evropske unije, da to ne bo dovolj in da bo potrebno za nek omejen čas, jaz upam, da to bo zgolj za eno leto, in dve, bistveno sklestiti javne izdatke.

BORUT PAHOR: No, vlada...

TOMAŽ BRATOŽ: Boste delovali na vsem tem?

BORUT PAHOR: Vlada premierja Janše se je odločila za korak, ki je sicer drzen, ampak primeren; gre za olajšave gospodarstvu, za tehnološke investicije. Ta agregat je približno 250 milijonov evrov, je zahteven agregat v tej situaciji, vendar je recimo danes dr. Lahovnik pogojeval svoje soglasje za sodelovanje v vladi s tem, da povzamem predlog kabineta predsednika Janše, kar se mi zdi sicer drzen, ampak v tem trenutku edini pravi način, da se na strateški ravni spopademo s konkurenčnostjo, s problemom konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, ki je hrbtenica potem tudi socialne varnosti. Morda bo to vodilo do rebalansa proračuna. Prav gotovo, tukaj ima predsednik prav, bo potrebno pogledati nekatere druge ambicije, ki jih ima vlada. Naj povem, da se jutri srečam s sindikati javnega sektorja. Gre za en uvodni pogovor glede na situacijo, ki smo ji priča po reformi plačnega sistema. Tam bo potrebno pogledati, kaj je mogoče spremeniti, tako da bi bila ta reforma vzdržna. In tukaj bo treba najti s sindikati nek dogovor glede tega.

TOMAŽ BRATOŽ: Dobro, se pravi, vi boste nadaljevali na začetem?

BORUT PAHOR: Seveda.

TOMAŽ BRATOŽ: Pa vendarle, vi ste kar nekaj kritik imeli, češ, da je ta koalicijska pogodba premalo ambiciozna, da je preveč ohlapna, da bi si lahko dovolili več poguma. Na kaj ste mislili?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, tukaj so se razmere zelo hitro spreminjale in očitno je ta koalicijska pogodba nek povzetek predvolilnih programov strank, kjer ta situacija ni bila zajeta, ker je v veliki meri tudi še ni bilo. Takrat Slovenija ni bila še zaobsežena oziroma zajeta s posledicami finančne

krize oziroma s prehajanjem finančne v gospodarsko krizo, čemur se nobeno globalno gospodarstvo oziroma gospodarstvo, ki je del globalnega trga, ne bo izognilo. Tukaj je treba reagirati zelo hitro. Na petkovem neformalnem sestanku Evropskega sveta je eden od mojih kolegov prebral naša predvidevanja na podobnem sestanku pred kakšnim letom in smo se vsi nasmihali, ker so bila precej drugačna od tega, kar je dejansko nastalo. Morda bo čez dva meseca spet nekoliko drugače. To, koliko milijard ali koliko sto milijard evrov je potrebnih za to, da se ta finančna kriza zajezi, tega nihče ne ve, ker do te krize je prišlo ravno zaradi teh izjem, zaradi teh oaz, zaradi teh balonov, ki so se napihnili tam, kjer ni bilo nadzora. Ni res, da svetovni finančni sistem nima nadzora. Res je, da so tukaj izjeme in da so zelo velike izjeme. In ker so te izjeme, tudi ni natančnih podatkov.

TOMAŽ BRATOŽ: Zgodba o krizi se posredno, resda posredno, dotika tudi zgodbe okoli Mercatorja. Boško Šrot prodaja polovico svojega deleža. Pozivi so številnih ekonomistov, dela politike, da naj bi država ta delež nazaj odkupila, ta delež, ki je bil v času vaše vlade prodan. Kaj boste naredili tu?

BORUT PAHOR: Te odločitve še nismo sprejeli. Nekaj alternativ je in mislim, da bi prehitel poslovne dogodke, če bi napovedoval, katere so možnosti in kvarno vplival na proces pametne odločitve. Gre za en precedens, ki ga bo v teh kriznih razmerah sprejela vlada, o katerem bi se želel posvetovati tudi z opozicijo. Kajti če bi zdaj sklenili eno od alternativ bi, kot rečeno, to pomenilo neko povabilo k obnašanju poslovnih subjektov, ki bi imela lahko za posledico neko verigo dogodkov, ki jih na koncu politika ne bi več kontrolirala. Dejstvo je, da moramo paziti na konsekvence tega poslovnega dogodka, to je predelovalno-živilska veriga, ki je seveda, če bi prišlo do prodaje tujcu, lahko ranjena v svojih poslovnih interesih. Treba je pogledati, kako se odzvati na to konsekvenco ...

TOMAŽ BRATOŽ: Bo to nacionalni interes? Je to nacionalni interes?

BORUT PAHOR: Glejte, že sedaj je bil ...

TOMAŽ BRATOŽ: Mercator je stvar konsenza, pravite. Vprašali boste za nasvet tudi premierja?

BORUT PAHOR: Če prav razumem, se je vlada leta 2005 odločila, da poseže v prodajo tudi zato, da ostane to v slovenskih rokah. To, da je ostalo v rokah slovenskega lastnika, še ne pomeni, to zdaj vidimo, da se ta enkrat ne bo odločil, da znova proda tujcu. Če bi sedaj država odkupila, bi verjetno spet nekoč prodajala in ni nobenega zagotovila, da bi prodaja slovenskemu lastniku pomenila tudi zagotovitev nacionalnega interesa. Nacionalni interes je, da država regulira trg, na katerem so subjekti, ki so konkurenčni, v katerih lahko torej slovenski dobavitelji, če govorimo za trgovino, prodajajo svoje izdelke in tako torej zagotavljajo sebi kruh. In mi bomo med alternativami poiskali pravo in se pred odločitvijo zelo temeljito posvetovali ...

TOMAŽ BRATOŽ: Z vsemi, če sem prav razumel. Kako vi razumete to napoved prodaje tega deleža? Boško Šrot je govoril tudi o državnem terorju regulativnih organov.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To je bilo zelo zanimivo poslušati. To, da mora nekdo spoštovati zakone, še nikoli ni bil teror. Teror je, če nekdo s silo krši zakone ali jih skuša nadomestiti z, ne vem, diktaturo. Tu gre za politični pritisk. Igra je zelo prozorna in mene čudi, da se toliko časa posveča tej potezi, ki itak ni mišljena resno. Ni pa to slučajno, ker ta isti lastnik obvladuje tudi velik del medijskega prostora in to zgodbo generira. Drugače jaz upam, da se naslednja vlada ne bo ukvarjala, na sejah drugo leto, s cenami blaga na policah Mercatorja, ker bi bilo to popolnoma nepotrebno. Gospod Šrot je od tistega dne, ko je postalo jasno, kdo je lastnik Kolonela, in ko so se razkrile te povezave, ko so regulatorni organi razkrili povezave med temi podjetji, enostavno prišel v položaj, ki je nezakonit. Ko nek lastnik preseže 25-odstotni delež v nekem podjetju, mora objaviti prevzemno

ponudbo. Če je ne objavi, je v nezakonitem položaju, so mali delničarji oškodovani. Skratka gre za zaščito ...

TOMAŽ BRATOŽ: Telekom? Kaj pa Telekom?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: ... pravil igre za vse in enostavno mora ali odprodati ta delež nad 24,9 odstotka, ali pa mora objaviti prevzemno ponudbo. In ker pravi, da nima finančnih težav, naj objavi prevzemno ponudbo, pošteno izplača ostale delničarje in ne bo nobenega strahu za slovensko predelovalno industrijo. To, da bi zdaj rekli, ker je nacionalni interes, da lastništvo ostane takšno kot je, da njemu ni treba spoštovati zakonov, oprostite, potem pa smo prišli nekam, kar zagotovo ne sodi v 21. stoletje, ne v Evropsko unijo.

TOMAŽ BRATOŽ: Stavek na Telekom. V teh kriznih dneh napovedana prodaja desetine?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, gre za obveze, ki jih ima Odškodninska družba, če prav razumem. To ni vladna stvar, s tem se nismo nikoli ukvarjali.

TOMAŽ BRATOŽ: Dobro...

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Odškodninska družba ima obveze do vlagateljev in zakon, ki je bil sprejet, Odškodninski družbi nalaga, da v rokih to izplačuje. In ker nima rezervnih sredstev, je verjetno prisiljena prodajati, ampak to je toliko, kolikor vem, glede na to, da vem, kaj piše v zakonu.

TOMAŽ BRATOŽ: Boste ustavilo to v teh dneh? Je to morda za nekatere...

BORUT PAHOR: Jaz sem danes prosil svetovalce, da mi za jutri pripravijo mnenje...

TOMAŽ BRATOŽ: Jutri. Hvala lepa obema za pogovor.